

2 UNIVERZALISMUS A INTERDISCIPLINARITA JAKO METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA STUDIA ZÁSAD

Jak bylo naznačeno již v úvodu, studium zásad práva i práva soukromého trpí – nejen v odborné české literatuře – roztržitostí, pragmatismem výběru témat a jejich řešení, jakož i obecným znakem vědeckého výzkumu v době modernity – specializací a ztrátou interdisciplinarity. To je nutno pocítovat jako neduh práva obecně, zejména tváří v tvář trendům směřujícím ke sblížení práva. Zvláště citelné dopady má však tento jev u zásad, které představují místo, jímž se (systémově – na rozdíl od jednotlivých právních pravidel) projektují do práva hlavní dimenze a rysy společenské reality, obecného vědecké poznání a stavu a výhledů vývoje filozofie, sociologie, ekonomie a dalších oborů zkoumajících stav (nejen) společnosti a z nichž vyplývají potřeby regulace společenských vztahů.

Potřebu průniků mezi studiem práva a jeho determinant dále akcentují a vycházejí jí vstříc:

- a) obecně formulované požadavky na **interdisciplinární přístup** k vědeckému poznání světa a společnosti (H. Hendersonová), v praktické podobě zejména jako reakce na globalizaci a evropeizaci evropského prostoru, a současně
- b) možnosti, které přináší současná **obecná metodologie vědy** a změny jejího paradigmatu, která již nevylučuje z oboru svého uplatnění vědy o člověku (Kuhn, Prigogine, Pribram, z českých autorů Neubauer, Erban, Král, Tondl).

Všechny tyto trendy posilují požadavek překročit při hledání zdrojů a formulace východisek pro tvorbu systému zásad rámeček – byť sebesofistikovanějšího – bádání pouze v oboru práva, navíc stále výrazně omezeném na národní právní řády, jeho metod a instrumentária. Jakkoli jsou soudobé práce v oblasti právní filozofie i jednotlivých odvětví práva podnětné a mimořádně inspirující, jejich limity jsou zřejmé. Pohříchu v současné situaci ve vědě – jejíž některé obory tyto hranice překračují se samozřej-